

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2016 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. 4-185

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 3 PRIORITETO „SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO
KONKURENCINGUMO SKATINIMAS“ PRIEMONĖS
NR. 03.3.2-LVPA-K-832 „ECO-INOVACIJOS LT“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO
SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ priemonės Nr. 03.3.2-LVPA-K-832 „Eco-inovacijos LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397, 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ priemonės Nr. 03.3.2-LVPA-K-832 „Eco-inovacijos LT“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1) (toliau – Bendrasis bendrosios išimties reglamentas), 18 straipsnį;

2.4. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – *de minimis* reglamentas);

2.5. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos

fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. **Aplinkosaugos vadybos (valdymo) sistema** (toliau – AVS) – tarptautiniu lygmeniu pripažinta elementų, jų sąveikos ryšių ir praktikoje patikrintų aplinkosaugos metodų sistema, kuria siekiama užtikrinti sklandų įmonės procesų funkcionavimą, šiuos procesus standartizuojant (pvz., ISO 14000, EMAS), tuo padedant įmonėms identifikuoti ir spręsti aplinkosaugos problemas. AVS laikoma pripažinta tarptautiniu lygiu, jei yra sertifikuojama arba akredituojama.

4.2. **Aplinkos apsaugos auditas** – kaip ši sąvoka apibrėžta aplinkos apsaugos auditų atlikimui skirtame standarte „Aplinkos apsaugos auditas. Rekomendacijos. Bendrieji principai (LST EN ISO 14010)“ (www.lsd.lt).

4.3. **Ekologinis projektavimas arba ekologiškas projektavimas** – gaminio savybių pakeitimas, paliekant jo įprastines funkcijas, kai yra tenkinama viena iš šių savybių (ekologinio projektavimo principai): gaminiui pagaminti mažėja sunaudojamų žaliavų kiekis; gaminyje sunaudojama mažiau energijos; gaminiui pagaminti naudojamas mažesnis kenksmingų žaliavų kiekis arba iš viso nenaudojama jokių kenksmingų medžiagų; gaminių galima perdirbti suėjus jo galiojimo terminui. Jeigu planuojama gaminti atnaujintą gaminį, kuris jau atitinka vieną ar kelias anksčiau minėtas gaminio savybes, jis papildomai turi tenkinti dar bent vieną anksčiau minėtą savybę. Kuriant naują gaminį, jis turi būti suprojektuotas iš panaudotų gaminių.

4.4. **Gaminys** – materialus, apčiuopiamas dalykas, tai, kas gauta po gamybos proceso iš sukurto gaminio projekto.

4.5. **Gaminio projektas** – eskizas, maketas daikto, kurį ketinama gaminti. Gaminio projektas turi būti sukurtas ir (ar) atnaujintas naudojant ekologinį projektavimą.

4.6. **Gamybos technologijų auditas** – gamybos procesų (nuo žaliavų patekimo iki galutinio produkto išėjimo) aprašymas ir įvertinimas, siekiant nustatyti, ar konkrečios technologijos ir gamybos procesų visuma koreliuoja su technologinės raidos tendencijomis atitinkamoje srityje: ar gamybos procesuose naudojamos naujausios žinios, ar procesai yra efektyvūs vertinant kitų galimų technologijų atžvilgiu dabar ir ateities perspektyvoje ir panašiai.

4.7. **Labai maža įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

4.8. **Maža įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

4.9. **Netechnologinės ekoinovacijos** – inovatyvūs sprendimai, susiję su AVS diegimu, gamybos technologinių ir aplinkosaugos auditų atlikimu bei ekologinio projektavimo veiklomis, siekiant padėti įmonėms spręsti su aplinkosauga susijusias problemas.

4.10. **Panaudotas gaminyje** – tai gaminyje, kuris yra praradęs savo funkcines savybes ir yra priskirtinas tam tikrai atliekų rūšiai pagal Atliekų tvarkymo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

4.11. **Sunkumų patirianti įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 18 punkte.

4.12. **Vidutinė įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiama finansavimo forma – negražinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama projektų konkurso vienu etapu būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 2 896 200 Eur (dviejų milijonų aštuonių šimtų devyniasdešimt šešių tūkstančių dviejų šimtų eurų) Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo lėšos) lėšų. Priimdama sprendimą dėl projektų

finansavimo, Ministerija turi teisę šią sumą padidinti, neviršydama Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

9. Priemonės tikslas – paskatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones (toliau – MVI) diegti netechnologines ekoinovacijas, t. y. diegti AVS, atlikti gamybos technologinius ir (ar) aplinkosaugos auditus bei projektuojant gaminius taikyti ekologinio projektavimo principus.

10. Pagal Aprašą remiama veikla – netechnologinių ekoinovacijų diegimas ir skatinimas:

10.1. AVS pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų, kurių pagalba būtų pateikta racionalaus išteklių naudojimo ir taršos prevencijos analizė, atlikimas;

10.2. ekologiškas projektavimas. Numatoma paremti projektus, kuriais skatinamas ekologinis projektavimas, t. y. numatoma pagerinti gaminių ekologiškumą per visą jų gyvavimo ciklą (žaliavų parinkimas ir naudojimas, gamyba, pakavimas, transportavimas, naudojimas), ekologinius aspektus sistemingai įtraukiant pačiame ankstyviausiame gaminio projektavimo etape.

11. Pagal Aprašą pareiškėjas gali pateikti vieną paraišką finansuoti arba vieną, arba abi remiamas veiklas.

12. Pagal Apraše nurodytą remiamą veiklą kvietimą teikti paraiškas numatoma paskelbti 2016 metų I ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra MVI. Partneriai negalimi.

14. Pareiškėju (projekto vykdytoju) gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėjais (projekto vykdytojais) negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

15. Finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL 2013 L 347, p. 289), 3 straipsnio 3 dalyje ir *de minimis* reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.

16. Finansavimas negali būti skiriamas pareiškėjui Bendrojo bendrosios išimties reglamento 1 straipsnio 2–5 dalyse nustatytais atvejais. Pagal Aprašą finansavimas nėra teikiamas pareiškėjui, jei jis yra priskiriamas sunkumų patiriančios įmonės kategorijai.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

17. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių III skyriaus dešimtajame skirsnyje nustatytus bendruosius projektų reikalavimus.

18. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 44P-10.1 (12):

18.1. projektas prisideda prie Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 986 „Dėl Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros programa), 2 tikslo „Modernizuoti, integruoti ir plėtoti pramonę“ 2 uždavinio „Skatinti įmones efektyviau naudoti žaliavas ir energiją“ įgyvendinimo (vertinama, ar projektas prisideda prie Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros programos 2 tikslo „Modernizuoti, integruoti ir plėtoti pramonę“ 2 uždavinio „Skatinti įmones efektyviau naudoti žaliavas ir energiją“ įgyvendinimo);

18.2. pareiškėjas yra MVI, veikianti ne trumpiau kaip vienerius metus ir kurios vidutinės metinės pajamos per pastaruosius 3 finansinius metus arba per laiką nuo MVI įregistravimo dienos (jeigu MVI vykdė veiklą mažiau nei 3 finansinius metus) yra ne mažesnės kaip 145 000 Eur (šimtas

keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (vertinama, ar pareiškėjas yra MVĮ, kuri turi pakankamai patirties, t. y. veikia ne trumpiau kaip vienerius metus, ir kuri yra finansiškai pajėgi, t. y. kurios vidutinės metinės pajamos pagal pateiktus pastarųjų 3 finansinių metų arba per laiką nuo MVĮ įregistravimo dienos (jeigu MVĮ vykdė veiklą mažiau nei 3 finansinius metus) patvirtintos finansinės atskaitomybės dokumentus yra ne mažesnės kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų), įgyvendinti projekte numatytas veiklas. Įmonės veikimo laikotarpis tikrinamas pagal Juridinių asmenų registro bei pareiškėjo pateiktų patvirtintų finansinės atskaitomybės dokumentų informaciją. Šis projektų atrankos kriterijus taikomas tik projekto vertinimo metu);

18.3. gaminiams sukurti ir (arba) atnaujinti skirti projektai, parengti taikant ekologinio projektavimo principus (Tuo atveju, jeigu projekto metu yra planuojama, taikant ekologinį projektavimą, sukurti naują gaminį, tuomet vertinama, ar gaminyje yra suprojektuotas iš panaudotų gaminių. Panaudotas gaminyje – tai gaminyje, kuris yra praradęs savo funkcines savybes ir yra priskirtinas tam tikrai atliekų rūšiai pagal Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“. Tuo atveju, kai projekto metu gaminiams atnaujinti yra planuojama taikyti ekologinio projektavimo principus, kurie yra suprantami kaip gaminių savybių pakeitimas, paliekant jo įprastines funkcijas, vertinama, ar yra tenkinama viena iš šių savybių: gaminiui pagaminti mažėja sunaudojamų žaliavų kiekis; gaminyje sunaudojama mažiau energijos; gaminiui pagaminti naudojamas mažesnis kenksmingų medžiagų kiekis arba iš viso nenaudojama jokių kenksmingų medžiagų; gaminį galima perdirbti suėjus jo galiojimo terminui. Jeigu projekto metu yra planuojama atnaujinti gaminį, kuris jau atitinka vieną ar kelias aukščiau minėtas ekologiškai projektuojamo gaminių savybes, tuo atveju jis turi tenkinti papildomai dar bent vieną savybę. Šis kriterijus taikomas tik veiklai „Ekologiškas projektavimas“. Numatoma paremti projektus, kuriais skatinamas ekologinis projektavimas, t. y. numatoma pagerinti gaminių ekologiškumą per visą jų gyvavimo ciklą (žaliavų parinkimas ir naudojimas, gamyba, pakavimas, transportavimas, naudojimas), ekologinius aspektus sistemingai įtraukiant pačiame ankstyviausiame gaminių projektavimo etape“).

19. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos, patvirtintos Europos Komisijos 2009 m. birželio 10 d. komunikatu Nr. COM(2009) 248 final (toliau – ES BJRS), kuri skelbiama Europos Komisijos (toliau – EK) interneto svetainėje http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1, tikslo įgyvendinimo pagal ES BJRS veiksmų planą, patvirtintame EK 2015 m. rugsėjo 10 d. sprendimu Nr. SWD(2015)177 final, kuris skelbiamas EK interneto svetainėje http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1, numatytą politinę sritį „Inovacijos“.

20. Projektų atranka vykdoma vadovaujantis prioritetiniais projektų atrankos kriterijais, nurodytais Aprašo 2 priede. Už atitiktį šiems prioritetiniams projektų atrankos kriterijams projektams skiriami balai. Maksimalus galimas balų skaičius pagal kiekvieną kriterijų nurodytas Aprašo 2 priede. Pagal Aprašą privaloma surinkti minimali balų suma yra 40. Jeigu projektai surenka vienodą balų skaičių, tuomet projektai išdėstomi Projektų taisyklių 151 punkte nustatyta tvarka. Jei projekto naudos ir kokybės vertinimo metu projektui suteikiama mažiau kaip 40 balų, paraiška atmetama.

21. Pagal Aprašą nefinansuojami iš ES struktūrinių fondų lėšų didelės apimties projektai.

22. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutarties (toliau – projekto sutartis) pasirašymo dienos.

23. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklą vykdymo laikotarpis, nurodytas Aprašo 22 punkte, gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

24. Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti ne anksčiau nei po paraiškos registravimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos, tačiau projekto išlaidos nuo paraiškos registravimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos iki finansavimo projektui skyrimo yra patiriamos pareiškėjo rizika.

25. Jeigu projektas, kuriam prašoma finansavimo, pradedamas įgyvendinti iki paraiškos registravimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos, visas projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas.

26. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

27. Projektu turi būti siekiama toliau išvardytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

27.1. rezultato stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusių įmonių investicijų į netechnologines ekoinovacijas padidėjimas“, kodas R.N.826 (privalomas įgyvendinant bet kurią pagal Priemonę finansuojamą veiklą);

27.2. rezultato stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusiose įmonėse sukurti ir (ar) atnaujinti gaminiai“, kodas R.N.831 (privalomas, jeigu projekte yra numatyta įgyvendinti Aprašo 10.2 papunktyje nurodytą veiklą „Ekologiškas projektavimas“);

27.3. produkto stebėsenos rodiklis „Subsidijas gaunančių įmonių skaičius“, kodas P.B.202 (laisvai pasirenkamas);

27.4. produkto stebėsenos rodiklis „Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą įmonėms (subsidijos)“, kodas P.B.206 (laisvai pasirenkamas);

27.5. produkto stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusiose įmonėse įdiegtos aplinkosaugos vadybos (valdymo) sistemos“, kodas P.N.820 (privalomas, jeigu projekte yra numatyta įgyvendinti Aprašo 10.1 papunktyje nurodytą veiklą „AVS pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas“);

27.6. produkto stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusiose įmonėse atlikti gamybos technologijų ir (ar) aplinkosaugos auditai“, kodas P.N.821 (privalomas, jeigu projekte yra numatyta įgyvendinti Aprašo 10.1 papunktyje nurodytą veiklą „gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų, kurių pagalba būtų pateikta racionalaus išteklių naudojimo ir taršos prevencijos analizė, atlikimas“);

27.7. produkto stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusiose įmonėse sukurti gaminių projektai naudojant ekologinį projektavimą“, kodas P.N.822 (privalomas, jeigu projekte yra numatyta įgyvendinti Aprašo 10.2 papunktyje nurodytą veiklą „Ekologiškas projektavimas“).

28. Aprašo 27.1, 27.2, 27.5, 27.6 ir 27.7 papunkčiuose nurodytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas nustatytas Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“. Aprašo 27.3 ir 27.4 papunkčiuose nurodytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas nustatytas Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše. Visų stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

29. Projekto parengtumui, kai įgyvendinama Aprašo 10.1 papunktyje nurodyta veikla „gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų, kurių pagalba būtų pateikta racionalaus išteklių naudojimo ir taršos prevencijos analizė, atlikimas“, taikomas reikalavimas, kurio neįvykdžius paraiška gali būti atmesta, neprašant papildomų dokumentų: nuosavybės arba kitos daiktinės pareiškėjo teisės į nekilnojamąjį turtą, kuris bus tiesiogiai naudojamas įgyvendinant projektą, ir (arba) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.254 straipsnyje nurodyti juridiniai faktai, susiję su šiuo nekilnojamuoju turtu, iki paraiškos pateikimo turi būti įregistruotos Nekilnojamojo turto registre. Daiktinės teisės į nekilnojamąjį turtą arba juridiniai faktai, susiję su šiuo nekilnojamuoju turtu, turi galioti ne trumpiau kaip 3 metus nuo projekto įgyvendinimo pabaigos. Turto, kuris bus naudojamas įgyvendinant projektą, naudojimo paskirtis turi atitikti pagal

projektą įgyvendinamą veiklą. Pareiškėjo daiktines teises į turtą Nekilnojamojo turto registre patikrina įgyvendinančioji institucija.

30. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

31. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Jeigu įgyvendinama Aprašo 10.2 papunktyje nurodyta veikla, projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, t. y. gaminys turi būti projektuojamas remiantis ekologinio projektavimo principais.

32. Projekto veikla turi būti pradėta įgyvendinti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

33. Projektas ir projekto veiklos negali būti finansuotos ar finansuojamos iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (ar) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus ES struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą, įskaitant *de minimis* pagalbą.

IV SKYRIUS TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

34. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Išlaidų atitikties rekomendacijos) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

35. Didžiausia galima projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra:

35.1. jeigu įgyvendinama Aprašo 10.1 papunktyje nurodyta veikla – 11 000 Eur (vienuolika tūkstančių eurų);

35.2. jeigu įgyvendinama Aprašo 10.2 papunktyje nurodyta veikla – 30 000 Eur (trisdešimt tūkstančių eurų);

35.3. jeigu įgyvendinamos abi Aprašo 10.1 ir 10.2 papunkčiuose nurodytos veiklos – 41 000 Eur (keturiasdešimt vienas tūkstantis eurų), laikantis Aprašo 35.1 ir 35.2 papunkčiuose nustatytų apribojimų.

36. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis arba pagalbos intensyvumas sudaro 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, t. y. iš ES struktūrinių fondų lėšų skiriamas finansavimas negali viršyti 50 procentų. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

37. Pareiškėjas savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne, nei reikalaujama, lėšų suma.

38. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

39. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra nustatytos Aprašo 1 lentelėje.

1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos.

Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
---------------------------------	------------------------------

1. Žemė	Netinkama finansuoti.
2. Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3. Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Netinkama finansuoti.
4. Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	<p>Tinkamos finansuoti išlaidos pagal <i>de minimis</i> reglamento nuostatas:</p> <p>4.1. standartinės programinės rinkoje esančios įrangos įsigijimo, įskaitant jos programavimą ir (ar) konfigūravimą įmonės poreikiams, išlaidos. Rinkoje esanti standartinė programinė įranga – programinė įranga, kuri turi apibrėžtą funkcionalumą, galinti veikti neatliekant papildomų programavimo darbų, turi pavadinimą bei licencijavimo taisykles (programinė įranga turi būti licencijuojama) ir buvo anksčiau parduota rinkoje. Standartinė programinė įranga turi būti tiesiogiai susijusi su AVS pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimui. Standartinės programinės įrangos įsigijimo išlaidos gali sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų, tenkančių Aprašo 10.1 papunktyje nurodytos veiklos „AVS pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas“ įgyvendinimui;</p> <p>4.2. patentų, autorių ir gretutinių teisių, licencijų išlaidos (AVS sertifikavimo (akreditavimo) išlaidos). Sertifikato pratęsimo ar atnaujinimo (persertifikavimo) išlaidos yra netinkamos finansuoti.</p>
5. Projekto vykdymas	<p>Tinkamomis finansuoti išlaidomis pagal Bendrojo bendrosios išimties reglamento 18 straipsnį yra laikomos išorinių konsultacinių paslaugų įmonių AVS pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimo bei gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų atlikimo klausimais, taip pat ekologinio projektavimo klausimais, įsigijimas.</p> <p>Išorinės konsultacinės paslaugos negali būti nuolatinės ar periodinės, taip pat jos negali būti susijusios su įprastomis įmonės veiklos išlaidomis, tokiomis, kaip tos, kurios skirtos einamosioms konsultavimosi mokesčių klausimais paslaugoms, įprastoms teisinėms paslaugoms ar reklamai. Išorinės konsultacinės paslaugos negali būti skirtos paraiškos rengimui ir projekto administravimui.</p>
6. Informavimas apie projektą	Netinkama finansuoti.
7. Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Netaikoma.

40. Projekto biudžetas sudaromas, vadovaujantis Išlaidų atitikties rekomendacijomis. Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija Projekto biudžeto formos pildymas, pateikta Išlaidų atitikties rekomendacijose.

41. Kryžminis finansavimas netaikomas.

42. Pagal Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos:

42.1. nurodytos Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt ketvirtajame skirsnyje;

42.2. neišvardytos Aprašo 39 punkte.

43. Pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti ir kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, gali būti sumuojama su (taikoma Aprašo 1 lentelės 5 punkte tinkamoms finansuoti išlaidoms):

43.1. bet kokia kita valstybės pagalba, jei tos veiklos yra susijusios su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti;

43.2. bet kokia kita valstybės pagalba, susijusi su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, tik jeigu taip susumavus, pagalbos suma neviršija Bendrojo bendrosios išimties reglamento 18 straipsnyje nustatytos pagalbos ribos – 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

44. Valstybės pagalba, kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, nesumuojama su jokia *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei susumavus būtų viršytas 50 proc. pagalbos intensyvumas. *De minimis* pagalba nesumuojama su valstybės pagalba, skiriama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms, arba su valstybės pagalba, susijusia su ta pačia rizikos finansų priemone, jeigu dėl tokio pagalbos sumavimo būtų viršytas Bendrajame bendrosios išimties reglamente arba Komisijos priimtame sprendime nustatytas didžiausias atitinkamas pagalbos intensyvumas arba kiekvienu atveju atskirai nustatyta pagalbos suma.

45. Vadovaujantis *de minimis* reglamento 3 straipsnio nuostatomis, bendra *de minimis* pagalbos, suteiktos vienai įmonei, suma neturi viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį. Bendra *de minimis* pagalbos, suteiktos vienai įmonei, vykdančiai krovinių vežimo keliais veiklą samdos pagrindais arba už atlygį, per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį, suma neturi viršyti 100 000 Eur (šimto tūkstančių eurų). Šios ribos taikomos neatsižvelgiant į *de minimis* pagalbos formą arba siekiamus tikslus ir neatsižvelgiant į tai, ar valstybės narės suteikta pagalba yra visa arba iš dalies finansuojama ES kilmės išteklių. Viena įmonė apima visas įmones, kaip nurodyta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje. Ar yra susijęs su kitais subjektais, pareiškėjas gali patikrinti pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos parengtą klausimyną „Ar paramos gavėjas susijęs su kitais subjektais“, kuris paskelbtas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos interneto svetainėje <http://www.kt.gov.lt/>.

46. Kai projekte yra numatytos Aprašo 1 lentelės 4.1 ir 4.2 papunkčiuose įvardytos tinkamos finansuoti išlaidos, įgyvendinančioji institucija paraiškos vertinimo metu patikrina pareiškėjo teisę gauti vienai įmonei, kaip nurodyta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, suteikiamą *de minimis* pagalbą. Įgyvendinančioji institucija turi patikrinti visas su pareiškėju susijusias įmones, nurodytas pateiktoje „Vienos įmonės“ deklaracijoje pagal Ministerijos parengtą ir interneto svetainėse <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/vienos-imonės-deklaracijos-pagal-komisijos-reglamenta-es-nr-1407-2013> ir http://www.ukmin.lt/web/lt/es_parama/2014_2020/kvietimai paskelbtą rekomenduojamą formą, taip pat Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registre, kurio nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Registras), patikrinti, ar teikiama pagalba neviršys leidžiamo *de minimis* pagalbos dydžio, kaip nustatyta *de minimis* reglamento 3 straipsnyje. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija registruoja suteiktos *de minimis* pagalbos sumą Registre.

47. Įgyvendinančioji institucija paraiškos vertinimo metu patikrina pareiškėjo teisę gauti valstybės pagalbą pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą, o Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija registruoja suteiktos valstybės pagalbos sumą Registre.

48. Projekto vykdytojui nepasiekus įsipareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

49. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas“ prie paskelbto kvietimo teikti paraiškas „Susijusių dokumentų“.

50. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 53 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) Projektų taisyklių III skyriaus dvyliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

51. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

52. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

53. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

53.1. užpildytą Klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jei pareiškėjas prašo pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą. Forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“;

53.2. pareiškėjo nuosavą indėlį ir netinkamų finansuoti išlaidų padengimą įrodančius dokumentus (pagrindimas laisva forma);

53.3. patvirtintą paskutinių ataskaitinių finansinių metų įmonės balansą bei pelno (nuostolių) ataskaitą ir pareiškėjo vadovo pasirašytą tarpinį einamųjų ataskaitinių finansinių metų įmonės balansą ir pelno (nuostolių) ataskaitą (netaikoma, jeigu pareiškėjas yra pateikęs finansines ataskaitas valstybės įmonei Registrų centrui);

53.4. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaraciją, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, parengtą pagal paskutinių ataskaitinių finansinių metų duomenis;

53.5. informaciją, reikalingą projekto atitikčiai projektų atrankos kriterijams įvertinti, parengtą pagal Aprašo 5 priedą;

53.6. dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą (ne mažiau kaip trys komerciniai pasiūlymai, nuorodos į rinkoje esančias kainas ir kita);

53.7. jeigu įmonė numato finansuoti Aprašo 1 lentelės 4.1 ir 4.2 papunkčiuose numatytas išlaidas, tuomet turi pateikti informaciją dėl įmonių tarpusavio santykių, nurodytų *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, reikalingą vienos įmonės, kaip nurodyta *de minimis* reglamente, apimčiai nustatyti (pildoma „Vienos įmonės“ deklaracija pagal Ministerijos parengtą ir interneto svetainėse www.esinvesticijos.lt ir www.ukmin.lt paskelbtą rekomenduojamą formą).

54. Visi Aprašo 53 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami Projektų taisyklių 13 punkte nustatyta tvarka įgyvendinančiajai institucijai raštu, kartu pateikiant ir elektroninę laikmeną (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, teikiama per DMS).

55. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas.

56. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių II skyriaus penktajame skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta kvietimo teikti paraiškas skelbime, paskelbtame pagal Aprašą ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

57. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus, projekto naudos ir kokybės vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 2 priede nustatytus reikalavimus.

58. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstantą informaciją ir (arba) dokumentus Projektų taisyklių 118 punkte nustatyta tvarka.

59. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 90 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos paskutinės paraiškų pateikimo dienos.

60. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų, kurių suma didesnė, nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą Projektų taisyklių 127 punkte nustatyta tvarka įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 13 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuoja per DMS, taip pat Ministeriją ir vadovaujančiąją instituciją raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 9 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, – per 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemį SFMIS2014), nurodydama termino pratęsimo priežastis.

61. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše, Projektų taisyklių 93 punkte ir Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame, penkioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas raštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuojamas per DMS) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos. Paraiška gali būti atmetama, neprašant pareiškėjo pateikti papildomų dokumentų ar duomenų, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktos informacijos, jeigu kartu su paraiška nepateikiama Aprašo 53.5 ir 53.6 papunkčiuose išvardytų konkrečiam projektui taikomų priedų.

62. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

63. Pareiškėjas turi teisę iki projekto sutarties pasirašymo atsiimti paraišką, pateikdamas rašytinį prašymą įgyvendinančiajai institucijai.

64. Paraiškų baigiamąjį vertinimo aptarimą organizuoja ir Paraiškų baigiamojo vertinimo aptarimo grupės sudėtį tvirtina Ministerija Projektų taisyklių 146 punkte nustatyta tvarka. Paraiškų baigiamojo vertinimo aptarimo grupės veiklos principai nustatomi šios grupės reglamente.

65. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių III skyriaus septynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka. Vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento 7 straipsnio 3 dalies nuostatomis, paskutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu pagalba bus diskontuojama iki jos vertės suteikimo momentu, kad būtų neviršyta Apraše nustatyta finansuojamoji dalis.

66. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos raštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės – per DMS) pateikia šį sprendimą pareiškėjams. Per 14 dienų nuo paraiškų vertinimo ir atrankos pabaigos įgyvendinančioji institucija ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt paskelbia sąrašą pareiškėjų, kurių projektai nebuvo atrinkti finansuoti, ir apie tai per DMS (jei atitinkamos DMS funkcinės galimybės yra įdiegtos) taip pat informuoja pareiškėjus.

67. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys. Projektų sutartys gali būti keičiamos arba nutraukiamos Projektų taisyklių IV skyriaus devynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

68. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo

pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą Projektų taisyklių 166 punkte nustatyta tvarka. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Jeigu pareiškėjas atsisako pasirašyti projekto sutartį ar per nustatytą terminą jos nepasirašo, įgyvendinančioji institucija informuoja Ministeriją ir pareiškėją Projektų taisyklių 168 punkte nustatyta tvarka.

69. Įgyvendinančioji institucija, siekdama įsitikinti, kad finansavimo skyrimo (projekto sutarties sudarymo) metu pareiškėjas nebuvo sunkumus patirianti įmonė, iki finansavimo skyrimo (projekto sutarties sudarymo) pareiškėjo gali paprašyti pateikti paskutinio ketvirčio iki finansavimo skyrimo (projekto sutarties sudarymo) sudarytą finansinės atskaitomybės ataskaitą. Paašškėjus, kad finansavimo skyrimo (projekto sutarties sudarymo) momentu įmonė buvo sunkumus patirianti, finansavimas yra neskiriamas (projekto sutartis nesudaroma).

70. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

70.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

70.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroninio pasirašymo priemonėmis su kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatais, atsižvelgiant į tai, kokią šio dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

71. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

72. Projektų įgyvendinimo priežiūrai bus sudaromas Projektų priežiūros komitetas, kurio sudėtis tvirtinama ūkio ministro įsakymu, o jo veiklos principai nustatomi šio komiteto reglamente.

73. Jei projekto veikla nepradėta įgyvendinti per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos, įgyvendinančioji institucija, suderinusi su Ministerija, turi teisę vienašališkai nutraukti projekto sutartį.

74. Pareiškėjas ar projekto vykdytojas, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, pirkimus privalo vykdyti vadovaujantis Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimtojo skirsnio reikalavimais.

75. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų taisyklių VII skyriaus trisdešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

76. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt septintajame skirsnyje.

77. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt antrajame skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

78. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių III skyriaus vienuoliktajame skirsnyje.

79. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.

